

Inleiding

Digitale zorg is enorm in opkomst en de komende jaren zal zorg zich steeds meer verplaatsen naar de eigen leefomgeving van mensen, ondersteund door technologie (e-health) en waar noodzakelijk door zorgprofessionals. Het accent zal de komende jaren verschuiven van zorg naar gezondheid, welzijn en zelfregie. Veel zorgverleners en zorgorganisaties buigen zich over de vraag hoe zij ervoor kunnen zorgen dat digitale zorg bereikbaar en toegankelijk wordt voor iedereen die dat wil. Als bibliotheek kun je vanuit je maatschappelijke educatieve rol mensen ondersteunen, bijvoorbeeld met cursussen en hulp bij het oefenen.

De zorgsector en de bibliotheeksector kunnen veel voor elkaar betekenen waar het gaat om digitale gezondheidsvaardigheden van (kwetsbare groepen) patiënten. Voorwaarde hiervoor is dat partijen behoefte en aanbod op elkaar gaan aansluiten. Dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan, omdat de zorg in Nederland enorm versnipperd en gelaagd is in allerlei lokale, regionale en landelijke overleg- en financieringsstructuren. En ook bibliotheken zijn heel verschillend in omvang en slagkracht. Je kunt dus veel tijd kwijt zijn in het 'elkaar vinden' en 'met elkaar afstemmen'. Met deze brochure willen we bibliotheken op weg helpen om zicht te krijgen op mogelijke samenwerkingspartijen in de zorg en op overlegstructuren die van belang kunnen zijn als je met het thema digitale zorg of (digitale) gezondheidsvaardigheden aan de slag wilt.

Aansluiten bij lokale en regionale netwerken

Veel bibliotheken geven aan om met het lesprogramma *DigiVitaler* te willen starten vanuit de bestaande contacten met een enthousiaste huisartsenpraktijk of lokale zorginstelling. Dit is zeker een goede eerste stap! Huisartsen, ziekenhuizen en apotheken zijn voor de hand liggend om als eerste te benaderen. Het is belangrijk om daarbij realistische verwachtingen te hebben. Tijdens het spreekuur is er in de huisartspraktijk weinig ruimte om het individuele gesprek over digitale vaardigheden aan te gaan. Een praktijkondersteuner kan eventueel wel zaken voor patiënten coördineren, maar de implementatie van ICT-innovaties is meestal niet lokaal belegd, maar ligt bij de regionale coalitie, waar zorgverleners zoals huisartsen bij aangesloten zijn. Het kan dus efficiënter zijn om je als bibliotheek door de zorgverlener te (laten) introduceren bij hen om het over samenwerking te hebben. Dan kun je afspraken maken met een groter bereik en draagvlak.

Ook andere lokale en regionale zorg- en preventienetwerken kunnen een belangrijk contact zijn voor bibliotheken. Belangrijk daarbij is om te beseffen dat veel van deze overlegstructuren bovenlokaal georganiseerd zijn en dus vaak groter zijn dan het voedingsgebied van je eigen bibliotheek. De meeste organisaties die deelnemen in zo'n samenwerkingsverband zullen, zeker vanuit het belang van de patiënten en mantelzorgers, geïnteresseerd zijn om verbinding te maken met het aanbod van de bibliotheek. Mogelijk kun je, bij een overleg met veel belanghebbenden uit de zorg, een keer een presentatie geven over het digitale aanbod van de bibliotheek. Een andere mogelijkheid is, om het onderwerp van digitale zorgvaardigheden te agenderen binnen het netwerk van het Taalhuis of het Informatiepunt Digitale Overheid

Ga je contacten leggen met regionale zorgnetwerken en is er sprake van een bovenlokale schaalgrootte? Kijk met welke bibliotheken die grenzen aan jouw werkgebied je samen op kunt trekken. Doe deze oriëntatie bijvoorbeeld samen met je directeur, je manager, je POI-adviseur of de collega van de aangrenzende bibliotheek.

Ga je lokaal aan de slag en kom je er toch niet uit? Bevraag dan bijvoorbeeld je beleidsambtenaar wat relevante zorgnetwerken of overlegstructuren zijn om je als bibliotheek bij te introduceren. Je kunt misschien ook gebruik maken van het netwerk dat je in het kader van het Taalhuis en Informatiepunt Digitale Overheid al in kaart hebt gebracht of in kaart brengt.

In de kaders hieronder geven we je enkele suggesties voor lokale en regionale samenwerking.

Overlegstructuren

Lokale en regionale overlegstructuren en overlegtafels, waar het thema digitale zorg of vergroten patiëntvaardigheden mogelijk speelt, zijn bijvoorbeeld:

- ✓ [Lokale preventie-akkoorden](#) / nota Gezondheidsbeleid
- ✓ Regionale huisartsencoalities:
 - o hechtehuisartsenzorg.nl
 - o open-eerstelij.nl/regionale-coalitie-vinden/ (OPEN patiëntportalen huisartsen).
- ✓ Regionale netwerken zorginnovatie; regiobeelden zorg: dejuistezorgopdejuisteplek.nl/regiobeelden/
- ✓ Preventiecoalities zorgverzekeraars en gemeenten: loketgezondleven.nl/zorgstelsel/preventiecoalities

Vindplaatsen en samenwerkingspartners

Ben je gestart met de werving van cursisten? Denk ook eens aan deze vindplaatsen of samenwerkingspartners:

- ✓ Welzijnswerk/buurthuizen
- ✓ Ziekenhuizen
- ✓ Andere eerstelijnszorg-aanbieders zoals apotheken, fysiotherapeuten, verloskundigen
- ✓ GGD en JGZ (consultatiebureaus)
- ✓ WMO-consulenten of beleidsadviseurs gemeenten
- ✓ Organisaties voor thuiszorg en huishoudelijke ondersteuning
- ✓ Geestelijke gezondheidszorg (GGZ)-organisaties
- ✓ Verpleeg- en verzorgingshuizen (i.v.m. mantelzorgers)
- ✓ De cliëntenraad van een zorginstelling
- ✓ De dagbesteding of eettafel van een zorginstelling
- ✓ Lokale of regionale groepen van patiëntenorganisaties zoals de [Nierpatiënten Vereniging Nederland](#), [Diabetesvereniging Nederland](#) en [MS Vereniging Nederland](#)
- ✓ Een lokaal steunpunt voor mantelzorg, Inloophuizen voor mensen met kanker zoals Toon Hermans inloophuis of een Alzheimer- of dementiecafé
- ✓ Regionale adviespunten van Zorgbelang